

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรทั่วโลกอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลให้ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป เพิ่มจำนวนมากขึ้น ทั้งในเชิงปริมาณและสัดส่วนต่อประชากรทั้งหมด ในขณะที่ประชากรวัยเด็กลดลงอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้จากองค์การสหประชาชาติ ได้รายงานในปี ค.ศ. 2002 ประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกมีประมาณ 639 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด และคาดการณ์ว่า ปี ค.ศ. 2050 จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็น 1,963 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 22 ของประชากรทั้งหมดซึ่งถือว่าการเปลี่ยนแปลงอีกระลอกที่จะมีสัดส่วนและจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าวัยเด็ก (10-14 ปี) เทียบเป็นสัดส่วนจำนวนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งหมดก็จะเห็นว่าในปี ค.ศ. 2002 ประชากรทุก 10 คน จะมีผู้สูงอายุ 1 คน ร้อยละ 10 และจะเป็น 5:1 ในปี ค.ศ. 2050 โดยในทวีปเอเชียจะมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่มากที่สุด ร้อยละ 54 รองลงมาคือ ทวีปยุโรปร้อยละ 24 และขณะนี้ญี่ปุ่น เป็นประเทศที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุต่อจำนวนประชากร ของประเทศมากที่สุด ในภูมิภาคเอเชีย คือ ประมาณ 31 ล้านคน จากประชากรทั้งหมด 129 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ 24 และจะเพิ่มเป็น 46 ล้านคน ร้อยละ 42 ในปี ค.ศ. 2050 ในขณะที่ประเทศไทยมีผู้สูงอายุประมาณ 5.5 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2545 สาเหตุสำคัญประการหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุก็เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุขทำให้ประชากรโลกมีอายุโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น (กรรณิการ์ ขวัญอารีย์ และภุชงค์ เสนานุช. 2550 : 1)

จากรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย ที่มีสัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในปี พ.ศ. 2553 เป็นร้อยละ 11.9 และในอีก 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2573) จะเพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่าตัว อยู่ที่ร้อยละ 25 ซึ่งถือเป็น “สังคมผู้สูงอายุ” อย่างเต็มตัวแล้ว ในขณะที่ประชากรวัยแรงงานที่เกื้อหนุนดูแลนั้นลดลง จากปี พ.ศ. 2553 มีประชากรแรงงานโดยเฉลี่ย 6 คนต่อการดูแลผู้สูงอายุ 1 คน จะลดลงเหลือแค่เพียง 2 คนในปี พ.ศ. 2573 ซึ่งจะส่งผลให้คนวัยแรงงานมีภาระที่ต้องเกื้อหนุนดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันผู้สูงอายุไทยนั้นมีอายุยืนขึ้นและกลุ่มผู้สูงอายุวัยกลางคนและวัยปลายเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังมีสัดส่วนผู้สูงอายุหญิงมากกว่าชายซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. 2555 : 2)

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการ

สาธารณะไว้ในมาตรา 16 (10) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้การส่งเสริม สงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิต สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส นอกจากนี้แผนการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2543 (เพิ่มเติม) ยังได้ถ่ายโอนภารกิจ 6 ด้าน ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบจำนวนทั้งสิ้น 245 ภารกิจ จากการถ่ายโอนทำให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจเพิ่มมากขึ้น มีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้น ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด ซึ่งแผนดังกล่าวกำหนดให้ถ่ายโอนภารกิจด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตและเรื่องการส่งเสริมอาชีพ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย งานสวัสดิการสังคม เช่น การสังคมสงเคราะห์พัฒนา คุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส การนันทนาการ การส่งเสริมกีฬา เป็นต้น (โกวิทย์ พวงงาม. 2550 : 11)

แม้ว่ารัฐจะได้ออกพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา แต่รัฐก็มีข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ ทรัพยากรทางสังคมบุคลากร รัฐจึงไม่สามารถดำเนินการ ได้อย่างจริงจัง งานบริการสวัสดิการสังคมที่มีอยู่จำเป็นต้องได้รับการ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข แล้วพัฒนาทักษะให้เหมาะสมตามสถานการณ์ สวัสดิการทางสังคมเป็น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว ระบบสวัสดิการ ถือเป็นระบบพื้นฐานของสังคมสามารถสร้างหลักประกันความเป็นอยู่ให้กับประชาชนสำหรับการ จัดบริการสวัสดิการสังคมของประเทศไทยมีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้นตามลำดับ โดยขยายขอบเขต จากการดูแลบางกลุ่มที่ประสบปัญหาของสังคม และผู้ด้อยโอกาส ไปสู่การสร้างหลักประกันสังคม การมีส่วนร่วมและการช่วยให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองและสังคมตามหลักปรัชญา พื้นฐานของงานสังคมสงเคราะห์เพิ่มมากขึ้น (คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม แห่งชาติ. 2550 : 40) และยังพบปัญหาในส่วนท้องถิ่นอีก ความความตระหนักและการให้ ความสำคัญด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ ของผู้นำ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนบุคลากร ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร เป็นต้น แม้จะสามารถจัดสรรเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้กับผู้สูงอายุที่รอ ขึ้นทะเบียนได้โดยไม่ต้องพึ่งงบประมาณจากรัฐแต่เพียงอย่างเดียว แต่การดำเนินส่วนใหญ่ยังคงให้ ความสำคัญกับการบริหารเงินมากกว่าตัวผู้สูงอายุ ปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่งคือปัญหา การขาดแคลนข้อมูลการศึกษาและวิจัยเชิงระบาควิทยาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ข้อมูลผู้สูงอายุที่ประสบ ทุกข์ยาก เดือดร้อนถูกทอดทิ้งจากสังคม โดยเฉพาะในเขตชนบท ทำให้มีปัญหาในการจัดบริการ สวัสดิการสังคมด้านต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ เพราะข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นข้อมูลที่ได้จากผู้สูงอายุ เพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่ยังไม่สามารถเป็นตัวแทนของภาพรวม ทำให้ไม่ได้รับทราบถึงปัญหาและ ความต้องการในด้านบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุที่แท้จริง โดยเฉพาะผู้สูงอายุในเขตชนบท (กรรณ สันขชาติ. 2536 : 89-90)

ดังนั้นการก้าวขึ้นสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วของสังคมไทย และยอมส่งผลให้วิถีชีวิต และพฤติกรรมของผู้คนในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้หน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการเตรียมมาตรการรองรับอย่าง ทันท่วงทีพร้อมที่จะก้าวทันสถานการณ์ของผู้สูงอายุและปรับกระบวนการทัศนคติเดิมจากที่มองผู้สูงอายุ ว่าเป็นภาระของสังคมทำให้เป็นผู้ใช้ประโยชน์ที่สะสมมาช้านานไปเป็นประโยชน์ต่อสังคม (บุญยิ่ง ประทุม. 2551 : 5)

องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น ถือได้ว่าเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อ ปี พ.ศ. 2540 มีประชากร ทั้งสิ้นจำนวน 5,431 คน แบ่งเป็นผู้สูงอายุจำนวน 615 คน สภาพของการให้บริการสวัสดิการสังคม ของผู้สูงอายุยังพบว่ามีปัญหาอยู่หลายประการ คือ ผู้สูงอายุไม่ทราบถึงสิทธิต่าง ๆ ของตนในการรับ บริการสวัสดิการสังคมและเงื่อนไขการเข้ารับบริการทำให้เกิดความยุ่งยาก ทำให้ผู้สูงอายุเข้าไม่ถึง บริการหลายด้าน เช่น การมีงานทำและรายได้ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านบริการสังคมทั่วไป ด้านการ มีงานทำและรายได้ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ซึ่งเป็นอาชีพที่ขึ้นอยู่กับ ความสามารถทางกายเป็นสิ่งสำคัญ อาหารก็แล้วแต่จะหาได้ ผู้สูงอายุจึงประสบปัญหาทางการ ประกอบอาชีพและรายได้ ด้านที่อยู่อาศัย ไม่เป็นระเบียบขาดการดูแลเอาใจใส่ความสะดวก ด้านบริการสังคมทั่วไป เช่น อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน บริการช่วยเหลือเมื่อจำเป็นบริการ เยี่ยมยามตามข่าว และทางสังคมสงเคราะห์ บริการสังคมเหล่านี้ ไม่มีแผนงานรองรับในขณะเดียวกั นจำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทุกปี (องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม. 2555 : 20-25)

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดบริการสวัสดิการสังคมภาค ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสวัสดิการสังคมมากขึ้น การจัดระบบสวัสดิการ สังคมจึง ไม่ใช่บทบาทของรัฐเพียงอย่างเดียว ควรมีการสร้างระบบความมั่นคงทางสังคมให้กับกลุ่ม ของผู้สูงอายุ มีรูปแบบการบริหารจัดการที่มีความยืดหยุ่น คำนึงถึงปัญหาและความต้องการของคน ในชุมชนเป็นหลัก เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งที่ผ่านมามองการบริหารส่วน ตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น ยังไม่เคยมีการสำรวจความต้องการสวัสดิการ สังคมของผู้สูงอายุ จึงทำให้ยังไม่ทราบความต้องการทางสวัสดิการสังคมที่แท้จริงตามลำดับความ เด็ดร้อนของผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการส่งเสริมการดำเนินงานสวัสดิการผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรขององค์การ บริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น รับผิดชอบงานด้านสวัสดิการและ สังคมโดยตรง จึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความคาดหวังในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น เพื่อสามารถนำมา กำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ อาชีพ สถานภาพ และขนาดครอบครัว ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความคาดหวังในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม จำแนกตามเพศ อาชีพ สถานภาพ และขนาดครอบครัว มีความคาดหวังในการได้รับสวัสดิการสังคม แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคาดหวังในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หมู่บ้านในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อมอำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น รวม 10 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- 1.1 หมู่ที่ 1 บ้านขามป้อม
- 1.2 หมู่ที่ 2 บ้านส้มป่อยใหญ่
- 1.3 หมู่ที่ 3 บ้านส้มป่อยน้อย
- 1.4 หมู่ที่ 4 บ้านวังฝื่อ
- 1.5 หมู่ที่ 5 บ้านหนองนกเขียน
- 1.6 หมู่ที่ 6 บ้านหนองโก
- 1.7 หมู่ที่ 7 บ้านหินฮาว

- 1.8 หมู่ที่ 8 บ้านนาเสถียร
- 1.9 หมู่ที่ 9 บ้านวังฝื่อ
- 1.10 หมู่ที่ 10 บ้านหนองนกเขียน

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ในการศึกษาความคาดหวังในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น มีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 2.1.1 เพศ
- 2.1.2 อาชีพเดิม
- 2.1.3 สถานภาพ
- 2.1.4 ขนาดครอบครัว

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคาดหวังในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากแผนยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2555–2559) แล้วนำมาสรุปได้ เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 2.2.1 สวัสดิการสังคมจากภาครัฐ
- 2.2.2 สวัสดิการสังคมจากชุมชน
- 2.2.3 สวัสดิการสังคมจากครอบครัว

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น ตามข้อมูลผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2555 จำนวน 615 คน จากจำนวน 10 หมู่บ้าน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 243 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 100)

5. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ใช้ระยะเวลาระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึงเดือน กันยายน 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคาดหวัง หมายถึง ความมุ่งหวัง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น หรือการคาดการณ์ต่อสิ่งต่างๆที่ยังไม่เกิดขึ้นให้เห็นประจักษ์ หรือความต้องการของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาศัยประสบการณ์เดิมของตนในการตัดสินใจที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดหรือต้องการพฤติกรรมแสดงออกของบุคคลจะเป็นไปเพื่อการได้รับผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้ประกอบไปด้วย สวัสดิการสังคมจากภาครัฐสวัสดิการสังคมจากชุมชน สวัสดิการสังคมจากครอบครัว

สวัสดิการสังคม หมายถึงบริการที่จัดขึ้น โดยรัฐหรือเอกชนเพื่อมุ่งให้ประชาชนทั่วไปและผู้ประสบปัญหาที่มีความเป็นอยู่ที่ต่ำได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานอย่างเหมาะสม รวมทั้งได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเป็นธรรมชาติ ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ สวัสดิการสังคมจากภาครัฐ ได้แก่ สวัสดิการสังคมจากชุมชน และ ได้แก่ สวัสดิการสังคมจากครอบครัว

สวัสดิการสังคมจากภาครัฐ หมายถึง การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุที่ภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการ ได้แก่ จัดให้มีคลินิกผู้สูงอายุบริการในสถานเอนามัยและ โรงพยาบาลใกล้บ้าน จัดให้มีหน่วยบริการทางกายภาพบำบัดเข้าไปบริการในชุมชน จัดบริการหน่วยช่วยเหลือฉุกเฉินกรณีเจ็บป่วย หรือภัยพิบัติ จัดให้มีบัตรประกันสุขภาพ ยกเว้นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแก่ผู้สูงอายุ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแก่ผู้สูงอายุ ให้รัฐจัดสวัสดิการสถานสงเคราะห์คนชราประเภท ไม่เสียค่าใช้จ่าย เสียค่าบริการเป็นรายเดือนแบบพิเศษ โดยการปลูกบ้านเองในที่ดินสถานสงเคราะห์เมื่อเสียชีวิตจึงยกให้แก่รัฐจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาทุกระดับแก่ผู้สูงอายุ มีการลดหย่อนค่าเช่ามรสถานที่สำคัญแก่ผู้สูงอายุ มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรากระจายอย่างทั่วถึงในระดับอำเภอ มีการจัด โครงการแหล่งเงินผู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ให้ภาคเอกชนจัดบริการด้านที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถเสีย ค่าใช้จ่ายได้ มีการจัดการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคาร/สถานที่สาธารณะและยานพาหนะ มีหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่ง ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม ถูกแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบด้วยกฎหมายและถูกทอดทิ้ง มีองค์กรภาคเอกชนที่ให้บริการดูแลผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมถูกแสวงหาประโยชน์ โดยมีขอบด้วยกฎหมายและถูกทอดทิ้ง มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ เช่น ถนน ทางเดิน อาคารห้องสุขา มีศูนย์บริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุในระดับอำเภอ

สวัสดิการสังคมจากชุมชน หมายถึง การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุที่หมู่บ้าน ชุมชน และองค์กรในชุมชน จัดบริการด้านสวัสดิการสังคม ได้แก่ เปิดสอนอาชีพแก่ผู้สูงอายุ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร อย่างหลากหลายช่องทาง เช่น จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการเรียนรู้อย่างหลากหลาย จัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการออกกำลังกายแก่ผู้สูงอายุ มีการ

จัดตั้งและดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุและเครือข่าย มีการจัดสถานที่สวนสาธารณะสนามกีฬาสำหรับ ออกกำลังกาย และพักผ่อนที่เหมาะสมปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ มีการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพรายเดือน แก่ผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแลและไม่สามารถประกอบอาชีพได้ โดย ให้ดำเนินการในระบบหมุนเวียน เพิ่มเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุ เพิ่มจำนวนผู้สูงอายุที่ควรได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพรายเดือน มีการจัดตั้งกองทุนในชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุและมีหน่วยงานติดต่อประสานให้แก่ ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน

สวัสดิการสังคมจากครอบครัว หมายถึง การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุจาก ครอบครัว อันได้แก่ การจัดการสงเคราะห์ในการจัดงานศพตามประเพณี จัดกิจกรรมเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว รวมทั้งได้รับการ สนับสนุนจากครอบครัว

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเบ็ญ้อย จังหวัดขอนแก่น

ขนาดครอบครัว หมายถึง ลักษณะของครอบครัวที่ใช้จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ใน ครอบครัวเดียวกันเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง จำนวนเป็น 3 ขนาด ได้แก่

ขนาดเล็ก หมายถึง ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-3 คน

ขนาดกลาง หมายถึง ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน

ขนาดใหญ่ หมายถึง ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คนขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม อำเภอเบ็ญ้อย จังหวัดขอนแก่น สามารถใช้เป็น แนวทางในการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ได้ต่อไป
2. องค์การหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการ สำหรับผู้สูงอายุสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเพื่อไปกำหนดแนวทางในการพัฒนาการ จัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุได้ต่อไป